

**АНАЛІЗ ДІЇ ЕКОНОМІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ
ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ГІРНИЧОРУДНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
(НА ПРИКЛАДІ ДЕРЖАВНОЇ
АКЦІОНЕРНОЇ КОМПАНІЇ «УКРРУДПРОМ»)**

Участь підприємств ДАК «Укррудпром» в економічному експерименті, що проводиться згідно з Законом України «Про проведення економічного експерименту на підприємствах гірничо-металургійного комплексу України» від 14.07.99 № 934-XIV, за період з 01.07.1999 р. по 01.01.2002 р. дозволила підприємствам збільшити обсяги виробництва, значно покращити своє фінансове становище, підвищити рентабельність виробництва та забезпечити своєчасні розрахунки з бюджетом, за спожиті енергоносії, з Пенсійним фондом, по заробітній платі. Обсяг виробництва товарної продукції у грошовому виразі за 2001 р. становив 3656,3 млн грн, що на 90,7 млн грн більше ніж у 2000 р. (+2,5 %). Обсяг реалізації продукції за 2001р. становив 3695,6 млн грн., що на 134,56 млн грн більше ніж у 2000 р. (+3,8 %). Повна собівартість реалізованої продукції (з урахуванням витрат на збут і адміністративних витрат) у порівнянні з 2000 р. зросла на 220,0 млн грн і становила у 2001 р. 3320,9 млн грн (+7,1 %). Основними причинами зростання собівартості реалізованої продукції стало збільшення витрат на енергоносії на 97,80 млн грн., витрат на оплату праці на 32,9 млн грн, витрат на збут на 79,8 млн грн. При цьому витрати на сировину і матеріали зменшились на 151,7 млн грн, адміністративні витрати зменшились на 43,5 млн грн.

У зв'язку з цим у 2001 році порівняно з 2000 роком прибуток від реалізації зменшився на 85,5 млн грн і становив 374,7 млн грн. Рентабельність реалізованої продукції по повній собівартості становила 11,3 %, що на 3,6 % менше ніж за 2000 р.

Фінансовий результат від звичайної діяльності за 2001 рік по підприємствах ДАК «Укррудпром» становив 143,6 млн грн прибутків, проти 156,5 млн грн прибутків за 2000 рік (–12,9 млн грн). За 2001 рік підприємства ДАК «Укррудпром», які беруть участь у економічному експерименті, одержали 96,4 млн грн чистого прибутку (без урахування списання податкової заборгованості), проти 115,9 млн грн за 2000 рік (—19,5 млн грн).

За 2001 рік, у порівнянні з 2000 р. дебіторська заборгованість по підприємствах ДАК «Укррудпром» збільшилась на

416,1 млн грн, і на 01.01.2002 р. склала 1357,5 млн грн (+44,2 %). На 01.01.2002 р. кредиторська заборгованість становила 2435,6 млн грн, тобто у порівнянні з 2000 р. збільшилась на 162,2 млн грн (+7,1 %). Збільшення дебіторської заборгованості протягом 2001 р. відбулося за рахунок погіршення розрахунків споживачів за відвантажену продукцію. Погіршення стану розрахунків призвело не тільки до зростання заборгованості, але й до збільшення на 79,8 млн грн витрат на збут продукції.

При цьому слід зазначити, що при збільшенні дебіторської заборгованості на 416,1 млн грн кредиторська зросла на 162,2 млн грн тобто перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською зменшилось на 253,9 млн грн, що свідчить про підвищення фінансової стійкості підприємств.

Поліпшення фінансового стану підприємств гірничо-металургійного комплексу протягом дії економічного експерименту дозволило значно збільшити обсяги грошових розрахунків, рівень яких по обсягу реалізації продукції за 2001 р. становив 91,5 % проти 71,1 % за 2000 р. (+20,4 %).

Необхідно зазначити, що у 2001 році, підприємства ДАК «Укррудпром» отримали лише 65,05 млн грн пільг, що майже вдвічі менше ніж у 2000 р. Зменшення пільгових коштів суттєво обмежило можливості підприємств по фінансуванню заходів з технічного переозброєння та підвищення якості і конкурентоспроможності продукції, а підвищення ставки оподаткування прибутку з 9 до 15 відсотків призвело до зниження інвестиційної привабливості підприємств.

Припинення дії економічного експерименту з 01.01.2002 р. призведе до додаткового вимивання обігових коштів підприємств в обсязі близько 70 млн грн на рік, а у порівнянні з 2000 роком — 125 млн грн на рік. Щоб підтримати обсяг капітальних вкладень у виробництво на досягнутому рівні, необхідно додатково отримати 125 млн грн чистого прибутку, що на сьогоднішній день можливо лише за рахунок підвищення цін на продукцію на 5,8 % від діючих.